

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések és előléptetések: k. kún-félegyházi betegápoló intézet, Békásy Ignác † kisdudovó intézet közlése 's jelen állapota; adakozások a pesti vakok intézetére; különféle: Buttler János gr. jóltevősége; részletek a bukaresti földrengésről; Duna-gőzhajózásunk f. évben új pályával gazdagul; Ehrenberg felfedezése; 's a t.) Portugália (Lisszabonban lázadás-kitöréstől félnek; cortesülések; a katonák már fegyvereiket is eladogatják; 's a t.) Spanyolország (hadü hírek; O' Donnell megszuasítja a guipuzcoai csapatokat; 's a t.) Anglia (részletek Navy-Island elfoglalásáról 's Caroline gőzös ügyében; alsó-'s felsőházi ülések ugyan e tárgyakban; 's a t.) Németország, Amerika, Oroszország, Belgium, Gabonár, Dunavizálás.

M G Y A R O R S Z Á G.

Ő cs. 's ap. kir. fősége Gaal József zsámbéki lelkészt székesfehérvári kanonokká; Biczowsky Domokos szepesi iskolás kanonoknak hivatalától fölmentése következtében Kolba József kanonok iskolás kanonokká; 's Frañer János nedeczei és Andreánsky Tamás jablonkai lelkészeket ugyan a szepesi káptalankanonokká nevezni; Stverteczky Imre szigei kam. tisztartót 's Vagner József mohácsi sópajtaírt pedig nyugalmazni méltóztatott.

K. Kun-Félegyháza febr. 11-én: Azon üdvös Intézet, mely eredetileg a gyámol nélküli betegek ápolására volt szánva, 's mellynek ezelszerű létre hozatásáról még csak egy év előtt is igen kétes vala reményünk, végre egy magosb ihletésnél, 's nádori fő kapitányunk nyomos bizdításánál fogvást, a helybeli tanács lelkes törekvése 's munkássága által két ágra fejlett ki. Egyiknek fenjelölt eredeti rendeltetése, t. i. a' kórház; másik a' koldulás megszüntetésével, 's az alapítványnak e' végül önkényes adakozási utakon eszközölt megbővítésével alakított szegények Intézete. E' kettős Intézet, mely mostani rendezetivel 10 beteg 's 30 szegényt lak-, élelem- és ruházattal, 21gyet pedig csupán élelemmel lát el, városunknak annál jótékonyabb nyugtatásul szolgál, mivel egy részről enyészve látjuk az eddig oly kellemetlen hatású utcai koldulást, más részről a' gyakorlatból és valódi adatokból vett számításoknál fogva annak állandóságáról is meg vagyunk győződve. A' hála' szava és hatása követi mind azt, kik ezen kettős Intézet létrehozásában tetteges részvételt 's adakozással voltak.

Pápa febr. 7-én: Békásy Ignác több megye tábla- 's Veszprém megye egykori fő szolgabírája és helyettes alispánja febr. 3-án életének 43dik évében örök nyugalomra szenderült. A' köztiszteletű férfiú eleinte jó ideig csupán a' tudományos mezei gazdaságot üze, még pedig oly sikerrel, hogy ezelszerű intézkedései sok szomszéd birtokosnak tükörül és példaul szolgáltak. Jelszavakint „előbbre de józanul“ képes vala esekélyből jelest 's ingoványos posványból jövedelmező telket teremteni, még pedig nem a' fukar és gyűlöletes zsugoriságot, hanem egyedül a' jótékony emberiségi célt követve. A' tudományosságban halálva mindent kikémle, mi a' nedvesség miatt egészségtelen tanyáin segíthetne. Telkeit árvtól 's mocsároktól, válogatott házi állait, gulyait, nemes juhait 's főleg kedvelt ménesét különbözőz gyakorlati bántalmak 's nyavalyáktól megmenteni törekedvén, az orvosi rendszereket is vizsgálta, hol végre a' Homoeopathiában levén a' legkönnyebb és legüdvös segíthetést, minden tehetőségét és szünetjét arra fordítá, hogy ezen új tudomány titkait 's fogásait kitanulhatná. Szakadatlan tanulásnak legmeglepőbb 's legédesebb jutalmát 1831 's 1836ban a' cholera dühöngéseikor élvezte, hol sok száz meg száz szegényt az epekor-veszélyből gyógyszerrel 's bőkezűsége által szerencsésen megszabadított. A' marhavész, lépfene, kergesség, szőrféreg és metely orvoslásban tett sikeres foglalkozásait főgyönyörrel szokta emlegetni. A' csendes gazdasági ipar 's jótékony erényei által elhíresült a' 's megye Rendei is méltányolván egyszerre fősolgabírói hivatalba iktaták. Jó szívűsége, szelidsége 's mindenkor segedelmező készsége még most is áldott emlékezetében forog a' köznépek. Mint békeszerető férfi, a' pört általjában gyűlölé, azért is a' számos folyamodót többnyire megegyezés útján szokta volt kibékíteni. Szembetűnő jelességei miatt mult országgyűlés alatt helyettes alispánna is meg volt választva. E' körből visszavonulván 1834ben kedvelt mezei tudományos jótékony foglalatosságait még buzgóbban gyakorlá mind haláláig. A' pápai casino keletkeztétül fogva kedvelt elnökét fájlatja elhunytában, a' helybeli urodalom igaz lelki urszéki előlülőjét, a' sz. Ferencziék pápai zarádja vallásos syndicusat; de leginkább kesergik édes anyja szül. Szelestey Klára 's testvérei: Imre, Vas ugye alispánja és Zuzanna, Borosné; nemkülönbön számos rokoni, kegyelti, baráti, 's a' mi legszebb sirkoszorú, a' szenvedő emberiség, mellynek számos árva, szegény, beteg, ügyefogyott 's üldözött részét gyámolni, segíteni meg nem szünt. Áldás hamvaíra!

KÜLÖNFÉLE: Bárdányi Buttler János gr. közhaszonra célzó hazafiúi tetteit legujabban azzal szaporítá, hogy a' esurgói (Somogymegyében) reform. gymnasium virágoztatására ezer pengő forintot vala szíves ajándékozni, melly jótéményt díszes tiszteleti versezzel halálta meg az olly bőkezűleg gyámoltott ottani tanuló ifjuság. — Bukaresztből folyvást egymást váltogatják a' földrengés okozta iszonyu pusztításokról szóló részletes tudósítások. A' hg 's nép és nemesség nagy része épen a' színházban volt, hol a' francia színészek Hugo Victor Angelo-ját játszá, midőn a' földrengeni kezdte. Az összegyűlt nép csoportonként tödult az ajtókhöz, 's az elremült hölgyek kiáltozása saját ijedelmét is telejtették a' bátrabb szívű férfinnemmel. A' földrengést megelőzte napon O-ra mutatott a' hévmérő 's másnap már 11 foknyi hideg uralkodott. Ed-digi hivatalos tudósítások szerint 8holtat találtak meg a' romladék között 's 14 súlyosan sebesültet. Az egészen összedől házak száma 36ra megy. — Duna-gőzhajózásunk ez évben alkalmasint későbbben fog elebe lépneti, mint tavaly, mert a' mult napokban uralkodott gyöngye időt ismét rögtön kemény hideg váltá föl, melly minden esetre késleltetni fog-

ja a' jég elmenetét 's így a' gőzhajózást is, pedig mennyit szenved ez által a' kereskedés 's általában közlekedés, mellyet gőzöink rövid létezésük óta is már olly ezelszerűleg mozdítanak elő. Valóban meg kell valanunk, az új találmányokban olly gazdag újabb korszaknak legnagyobb váratlan közepé kell számítnunk a' Duna-gőzhajózást, melly olly rövid 's biztos utat nyitott a' távol keletre. Az utazó, ki eddig veszélyes 's még hosszadalmas tengeri uton volt kénytelen magát gyötreni, vagy Balkán hegyen keresztül fáradtságos förtelen ösvényeken mindenféle nélkülözésekkel küzdve bolygani, most kényelmes szobában ülve, dolgozgatva vagy henyélve járhatja meg e' hosszú utat, 's azonköl uti pénzének 's idejének felét megkímélheti. Konstantinápolyba eddig csak az utazhatott, kit kötelesség vagy hivatal küldte; ezentul pedig rövid séta gyanánt csupa mulatságból is elröpülhetünk a' fényes porta tündéres fővárosába. Eddig csak Bécs 's Konstantinápoly közt forgának gőzöink 's így a' Duna regényes vidékeinek egy igen érdekes része rejtve maradt szemek előtt; jövő martziusban mindzáltal a' bajor-würtembergi gőzhajózási társaság is megkezdvén rendes pályáját Regensburg-Linz közt az előbbi városból egyenesen Staubbába fogunk haladhatni gyors 's kényelmes gőzösekkel. 'S így már mostan Regensburgból Pestig három napnyi rövid idő alatt Europa legkieb vidékeit láthatja meg az utazó. Nyár közepén pedig szinte Donauwörthig fog Regensburgból fölfelé terjedni a' gőzök rendes pályajárása. Az angol utazók tehát Londonból Buda-Pesten 's Konstantinápolyon keresztül Görögországot 's egész Kis-Ázsiát megjárhatják, mintegy 20 mérföldet kivévén, mindenütt díszes gőzösekkel. — Ehrenberg Berlinben azon fontos felfedőzést tevte, hogy a' réteges vagy foszlány palakó csupa ázalek-állatooskák áll, 's már most hazánkban is ohajt illyest Jasztrabáru (Körmöcz mellül) vagy felpált Zipser (Besztereczében lakos) hazánkfiá által, kaphatni hogy érdekes vizsgálatit folytathassa e' nevezetes tárgyban 's hazánk illy fajú termékeit összehasonlíthassa a' külföldi réteges vagy foszlány-palakóval. — Legujabb összeírás szerint Bécsben jelenleg 8314 épületben összesen 350,997 ember lakik.

A' kisdudovó-intézeteket Magyarországon terjesztő Egyesület f. febr. 11-én a' n. casinóban igazgató gr. Festetics Leo elnöksége alatt számos egyesületi részes tag 's vidéki, mint vendég jelenlétében közgyűlést tartott, hol mindenek előtt a' választottság, a' rá bízottak sikeresítéséről, 's egész évi munkálatiról következő szervezeti jelentésben számolt: „Az egyesület végcéljának elérhetésére két fő eszköz levte feladása között kitévte: kisdudovó-képezés t. i. 's a' keletkező intézetek' segítése; ezeknek fölbikét, mellyre, mint közvetlen célra, kezdete óta főleg törekedett, az Egyesületnek 2dik évében szerencsésen elérte. Ugyanis, a' gr. Festetics Leo ur alapította tolnai képező-intézet ezelszerűen felkésztve m. e. october 7-én egy e' tárgyról keletkezett, 's valamin az alapító gróf, ugy a' kiküldött átvévo egyesületi aligazgató által aláírt alapító, 's átadási levél szerint, az Egyesületnek törvényes bizonyosság előtt átadatott, melly alapítvánnyal nemcsak az intézet minden hozzá tartozó épülettel, hanem az intézet igazgatójának évi fizetésül szolgálandó 210 p. ftnyi hatos kamatok tőkéje is, az Egyesület tulajdonává köteleztetett, olly kikötéssel azonban, hogy az Egyesület ne taláni felozlása esetére mind ez az alapító gróf tulajdonába térjen vissza. — A' kisdudovó-képezés tehát emlitett napon az intézettel megnyitvatván, most Wargha István intézet-igazgatónak (ki azzá közgyűléseleg meghatározott módon, 's ideiglen választott) közvetlen kormányja, 's egy a' választottság küldöttje által alkalmas utasítással ellátott helybeli fiók-választottság felügyelése alatt, mellynek elnökségét, hazafiú érdemeinél fogva közönségesen tisztelt Bezeredy István táblabíró ur vállala el, naponként növekedő sikerrel folytatik. — Kisdudovó-növendékek eddigelő csak három ifju vétetett fel az intézetbe, ezek közül egyik a' pénztárból kap évi segélyt, másik gróf Festetics Leo urtól segítettve, 3dik pedig saját költségén vesz részt a' gyakorlatban.

A' tolnai népben az intézet megnyitása nagy részvételt ébreszte; 's a' választottság édesen hiszi, 's reményli, hogy a' kisdudovó intézeteknek valamin szükségét hazánkban rövid idő alatt minden jó hazafi érezni, ugy azoknak országszerte terjedését ohajtani, sőt elősegíteni is fogja.

Illy remény' fejében, hogy a' tetteges részvétre, minél tágabb mező nyíljék hazánkban, az utóbbi közgyűlés határozatához képest minden törvényhatóság' keblében egy két hazánkfi, az előbbiekkal összesen 145, lelkes 's köz ügy iránti buzgóságától ismereteseb férfi szólított fel egyesületi képviselőül, mindenkinek egyegy nyomtatott aláírási iv, 's az Egyesület' évkönyvéből (mellyben többi között a' szabályok, 's tagok névsora is foglaltatnak) két példány küldtven. Azon felül királyunk ő felségéhez az egyesület iránt mult évben mutatott legmagosb kegyelmeért köszönő, 's további legkegyelmeseb pártfogásért folyamodó irat intéztetett.

A' kisdudovás eszméjének ismertetése, 's minél sebesb terjedése végett aligazgató Szentkirályi Móríz ur egy röpkeiratot készíte, melly költség-hiány miatt Trattner-Károlyi könyvnyomató intézetének adatván tulajdonul, rövid idő alatt nagyra növekedvén, növekedendő pénzalapjával ezlainak másodikik is közelítetni fog; melly szerint az igazgatási szabályok' IV. cikke szellemében honszerte keletkezendő új új intézeteket, nemcsak alkalmas kisdudovókkal, hanem tanszerekkel, 's egyeb kívantatósággal is képes lesz segíteni. Örömmel jelenti ezekután a' választottság Nagy Károly táblabíró urnak

a magyar akadémia s amerikai philosophiai társaság tagjának, az Egyesület ügye iránt azzal bizonyított részvételét, mely szerint az egyesületi könyvtár elemi oktatási tárgyu igen érdekes 41, részint könyvvel, részint földabrosz, s egyéb tanszerrel vala szíves megajándékozni. — Bő segédforrásul szolgáló ezek egy kisdodovási kézikönyvnek, a választottság által innár czélbavett szerkesztésére.

Befejezésül a pénztár állapotjáról készített mérleget (A. betű alatt) s a jövő évi költségek jegyzékét javaslatképen (B. alatt) a t. közönség bírálata s határozata alá terjesztvén a választottság, — megbízatását azon megnyugtató reménnyel teszi le a t. közönség kezébe, hogy szük körülményei s tehetségeihez képest, az Egyesület szent ügyének célravezetésében hű ragaszkodással iparkodván eljárni, mennyiben netalan munkálati közvá-
rakozásnak nem feleltek meg, bocsánatot nyerend. — Költ 1838diki január 29én a n. casinoban tartott választottsági ülése.

Ennek következtében következő határozatok hoztak: 1) Wargha István tolnai képező-intézetbeli igazgatónak egy évre történt választása állandósított. 2) Az egyesületi pénztár megvizsgálásul kinevezett küldöttség jelentése szerint az Egyesületnek mult évi jövedelmei alapfokéinek kamatiból, részesítők részvényiből, egyes adományokból a harmadévi maradékkal együtt összesen 1723 ft. 56 kr. p. p. mentek; ebből az egyesületi dolgok elintézésére 123 ft. 55 kr. p. — intézet-igazgató felévi fizetésére 400 p. ft., a képező-intézet szükségének fódózására 272 fr. 1 kr. fordítván, 500 p. ft. tőkésített, s folyó 1838ra maradt 428 p. ft. a pénztárban, mely is a küldöttség által megvizsgáltván hiány nélkül találtott; s ezenél fogva pénztárnok Antal Mihály ur egész évi fáradozásai megismértvén, multa nézve a felelet terhétől feloldoztatott, s a számadások a küldöttségi jelentéssel együtt a levéltárba tételre rendeltettek. 3) Ez évre az egyesület czelainak létesítésére összesen 1488 p. ft. költség rendeltetett, 4) Az új választásnak (titkos szavazással) eredménye következő: igazgatónak választott (a szabályok szerint két évre): Festetics Leo gr.; aligazgató: Szentkirályi Móricz; titkok: Kaeskovics Lajos; pénztárnok: Antal Mihály, ügyész: Simon Florent. Választottsági tagok, kiknek száma az Egyesület tagjainak, és dolgainak szaporodtával előleg 15re állapított meg: Agoston József, Bánffy Pál b. Eckstein Adolf, Fáy András, Fuchs Keresztely, Hajnik Pál, Hegyessy Péter, Lónyay Gábor, Marton József, Patay József, Pregardt János, Rosti Albert, Székely Károly, Tasner Antal s Wesselényi Miklós b. 5) Lónyay Gábor, Rosti Albert, és Szentkirályi Móricz az Egyesület örökösökéül külön külön 100 p. ftot alapítottak. 6) Ezen közgyűlés tanácskozásának folytatása, s jelenen a szabályok megvizsgáltatása f. e. mártz. 18ára halasztott, hogy abban számos vidéki részes tag is személyesen részesülhessen. Költ Pesten Február 15ikén 1838.

Kaeskovics Lajos s. k. egyesületi titkok.

A pesti vakok intézetére adakoztak 1837 jun. 15őjéül dec. fogytaig: A' nógrádi ágostai vallású senioratus 6 for. 21 kr. F. J. ajánlása által 2 f. Vlasits András ajánlása által 5 f. A' dunáninneni Superintendentia 49 f. 52¹/₂ kr. A' pesti arany ezüstműves czéh 4 fr. Krath Rozina 2 fr. Kadisb J. 2 fr. A' pesti izraeliták közönsége 19 f. 25¹/₂ kr. Egy N. N. 20 f. Halbauer János és hitvese 10 f. Degen József 2 f. Schiffler Ferencz 10 f. Radimeczky József ügyvéd 48 kr. Oberbacher Leopold 48 kr. Herber János 4 f. Kolb Johanna 4 f. Graesz Anna Mária 2 f. A' veszprémi megye csurgói kerülete 8 f. Zsigó Márton plebános 178 f. 8¹/₂ kr. Modroftsik György 40 f. Horváth József kan. 100 f. Cziko István 100 f. különféle kegyes adakozók által 41 f. 1¹/₂ kr. Remekházy Jozefa 100 f. Sistyich István 20 f. Vlasits András ajánlása által 5 f. özevgy Deron Therázia 40 f. Dertsik János püsp. ajánlása által 20 f. Belánszky József püspök ajánlása által 66 f. 24 kr. Temesvár városa ajánlása által 2 f. Trencsény vgye ajánlása által 35 f. 32. kr. Klobhammer János 4 f. a' tiszáninneni helyécziai vallású Superintendentia ajánlása által 56 f. 40 kr. Novák István pleb. 12 f. Klein Márton 10 f. Sz. György város ajánlása által 14 f. 6¹/₂ kr. Klobusiczky Péter érsek ajánlása által 40 ft. Bács vgyei zsidók közönsége 10 f. 20 kr. Vlasits András ajánlása által 5 f. Thum Antal 2 for. Berger Zsófia 1 for. Zóhls Józ. 4 f. Mueso Mária kisasszony 4 f. Klobusiczky Péter érsek ajánlása által 120 f. Becse, Csepel, Lore, Makád, Pilis- Szántó és Tétény helységek ajánlása 10 f. 34 kr. pesti arany és ezüst műves czéh ajánlása által 8 forintot, a' győri káptalan ajánlása által 120 forintot, Kassa városa által 33 forintot 20¹/₂ kr. Repkay János plebánus 12 forintot Strassenreitter Anna 2, f. Falthausser György 8 f. Kanicz M. L. ajánlása által 10 fr. ns Békés vgye által 19 f. 58 f. Marich János püspök 50 f. az intézetbeli perselyben több adakozás által 8 for. 1¹/₂ kr. Kassa városa alapítványa 1836 január 18ikán költ kötelező-levele értelmében egy vak növendék gyermekre 2500 f. mind pengő pénzben. Továbbá

Gr. Nadasdy Ferencz püspök két öfát ajándékozott; Egger orvos egy esztergályos műszerért, mely az intézet számára Dóczy Lajos esztergályos mesternél készítettett, 20 pengő forintot fizetett; Grasalkovics Antal hg. 1838diktól kezdve az intézet számára 4 öfát fog esztendőnként szolgáltatni; Mercz Márton a' leány gyermekek számára 6 pár posztó-szél cipőt ajándékozott. Az intézetben levő némely gyermekekért esztendőnként: 144 pengő ftot fizetnek: 1. Ócs. s kir. főhercegsége a' nádorné, egy leánygyermekért; 2. a' budai jóltevő asszony-egyesület egy leánygyermekért; 3. Ócs. s kir. főhercegsége a' nádor egy fiúért; 4. Bacho Antalért Eördögh Agoston Trencsény vármegye alügyésze mint gondviselő; 5. Wenkheim Borbála grófné született Pálffy grófnő egy fiúért. 8. Eszterházy Miklós gr. egy leánygyermekért. 7. Zichy Károly gr. egy fiúért. 8. Prandau báróné egy leánygyermekért. 9. Spanovics Inreéri édes anyja. 10. A' magyar kir. udv. Kamara egy fiúért. 11. Wenkheim Borbála grófné szül. Pálffy grófnő egy leánygyermekért.

PORTUGÁLIA.

Lissabon, jan. 10én. A' Jan. Ski cortesülésben Vasconcellos ezt mondá: mivel a' bahiai zendülés után, sok az ottani portugálok közül a' kikötőben horgonyzó hajókra menekvők, szükséges a' portugáli alattvalókat illy esetben ótalalmazni. Fel kell szólnititelt a' kormányt: küldene azonnal védelmőkre hajót; mit közösen elfogadtak. De ha ott a' portugáloknak ótalomra van szükségök, ugy aligha nem késik el a' hajó, mert az egész kikötőben nincs élelemmel ellátott hajó, mely azonnal utra indulhasson. Bár jelenleg Braziliában minden oda czéloz, hogy az egyes tartományok a' főtől elszakadozva, végre szövetséges statussá alakuljanak; mindazáltal a' mostani bahiai zendülés még sem kaphat lábra s ha bár nem jó is Rio-Janeirobul segély, amazagátul is elbomlik. — Jan. 9. ülésben a' tengerészminister azon hírt közlé: hogy de Oeynhausen, d' Aracati marq., új kormányzó Mozambiqueba megérkezett, s az itteni nyugtalanságot lecsöndesíté; s hogy pénzhány miatt Indiába hajót nem küldhetének.

Lissaboni levelek szerint jan. 17kéről e' fővárosban a' fejtelenség legfelsőbb fokra jutott. A' csapatok három hónap óta nem kapván zsoldot az utcákon szerte adogatták el egyenruhájokat. Egy angol gőzös Tajoban készen állt a' braganzai hgnőt fölveendő, ki nem akar tovább Portugáliában maradni s egészségi tekintetből Münchenbe kívánkozik vissza. „Szóval, így végzi a' levelező, olly állapotban vagyunk, hogy minden perczen lázadás-kitöréstől félhetünk s mindenki el van készülve rá.“

Lissabon, jan. 17én. Campo-Majorbul azon hír terjeng, hogy az ottan állomásozott 3dik lovasezred fellázadt, a' nyilvános pénztárt feltöré s az elmaradt zsoldot önmagának kifizeté. Ezzel lecsilapult s az egész lázadásnak nem volt más következménye. Ez eseményt lehetőségig titkolják, hogy a' többi ezred is hasonló gondolatra ne jöjön, s önmagok fizessék ki magokat. Az inség olly nagy, hogy a' katonák éhen halnak meg. — Az elhagyott gyermekek javára adott táncvizgalmom reményen felül igen nagy jövedelmű volt.

Az angol lapokban jan. 24eig terjednek a' lissaboni hírek. A' cortes jan. 18kán következő tartalma indítványt fogadott el: „A' status bármí nemű jövedelmének előre felvétele egy évig fölfüggesztetik. Azon minister, ki statusjövdelmet előre fölvesz, sikkasztás bűnébe esik, s az ezt illető szerződések erőnélküliek.“ A' kormány, mely már régóta előlegezésből (anticipatióból) azaz kölesönből él (miért évenként előre leköté a' statusjövdelem egyik vagy másik ágát) ezen határozat által nem kis zavarba jutott. Azonban a' lissaboni s portói bankok s a' kereskedőség kölesönnel szándékozik rajta segíni. A' lissaboni bank már 2700 conto de reist (mintegy 6,500,000 fr. pgóben) ajánlott a' kormánynak, ha ez a' rendes statusadókat s kivált a' vámot 1838 juniusáig neki zalogítja el. A' portoi, campomajori s viseni örsergek elmaradt zsoldjokat kicsikarták. Portoban e' miatt a' kormányzó a' nyilvános pénztárokban találtatott pénzt elvevé. A' pattantyuság töltött algyukkal s égő kanócczal vonulta a' katoná kormányzó háza elibe, utközben a' városi testőr is hozzájok csatlakozék. Lamegoban das Antas, ki az éjszaki tartománybeli csapatokat kormányozza, 16 contonyi kénytetett kölesönt vitt föl zsoldfizetés végett. A' belügyminister Julio de Silva Sanches titkos körlevelet bocsáta ki az ország minden hatóságához, mit megtudván Franca a' hajógyár osztály panacsnoka, azonnal összehívata a' Camillo-társulatot. A' ministert egy házba rendelték s kinyilatkoztaták, hogy ő a' szabadsági ügy árulója. A' minister rémület s rettegés közt, a' társulatnak ergedelmeskedve, társit meg sem szólítván, beadá elbocsátatási kérelmét. Hiában kérte a' királyné, tartaná meg tárczáját. Jose de Silva Passos (a' volt minister rokona) sem fogadá el a' tárczát s így Silva Sanches megtartja azt, mig u' ódja akad. Ez ok miatt által az egész ministerség könnyen felbomolhat.

SPANYOLORSZÁG.

Madridi lapok szerint Espartero s a' ministerek közt az előbbinek egy levele meghasonlást gerjeszte, melyben Mon pénzügyministert csipdező ferde rendszabályi miatt. A' fölingerült ministerek ellenben munkátlanását lobbogatták szemére a' fővezérnek s az ellenségeskedés nyiltan kiütött. Híre kezd szallongni, hogy a' kormány 30ezer főnyi ujoncz serget szándékozik talpra állítani; mit azonban nem igen hihetni, ha meggondoljuk, mily keservesen tudja eddigi 207ezer főnyi sergét táplálni s ruházni. — Az új tengerész minister, Canas, már Madridba érkezék. E' 64éves aggastyán még nem volt soha e' fővárosban s igen igen nehezen szokik az ottani fényes körökhöz. — Basilio Garcia mindenütt fényes ígéretekkel törekszik pártjára csábítand a' népet; Pardinnas ezredes pedig kit Ulibarri helyébe nevezte ki a' kormány, élénkül követi minden lépteit a' trónkövetelő ezen első fővezérének. O' Donnell jan. 29ikén az orioi, zubietai, lazartei s uzurbili állomásokat elfoglalván, már erősítvényeket is hányatott föl s az ellenszegülni törekvő carlosiakat rövid tusa után diadalmasan széllyel riasztá. O' Donnell mindenütt igen szoros hadi fenyítéket gyakorol, és szigorún bünteti katonáit minden kicsapongásért. E' hadmunkálatokban egy angol tengerészcsapat is részesül Hay admiral parancsi alatt, s mondják, ez egyesült erő az andoaini carlosi vonalokat szándékozik megtámadni, hol tetemes pattantyutára van a' trónkövetelőnek. — Logronnoi levél szerint dec. 23ról Ramorino tábornok szolgálatba lépett a' királyné sergineél, mint osztályparancsnok, s a' Narvaez tábornok szerkesztésére bizott új tartalékseregneél lépénd tetlegi szolgálatba. — Cabrera, látván, hogy Vinaroz s Benicarlo ellen forralt terveit éjszaki Valenciában teljességgel nem létesitheti, Alsó-Cataloniába nyomult, s jan. 11ikén keresztül menvén Ebro folyamon 3ezer emberrel s két algyuval Falset (a' pradesi hegységben) mellett erős állásba helyezkedék. —

A' Moniteur febr. 4iki száma következő legújabb telegrafi sürgönyt közöl a' harcmezőről: „Basilio Garcia jan. 19iki mozgalmát esupán némely társzekerek elfoglalása végett mondják történnék; most már ismét Toledo tartományt nyugtalanítja e' carlosi parancsnok s a' christinói hadsereg egyesülését törekszik hátráltatni. — O' Donnell 3napig verekedék a' carlosiakkal s a' guipuzcoai csapatokat szerencsésen elszelvésztvén, Usurbil helységet elfoglalt, s Orio folyamon hidat kezdé építtetni, az egész állomást pedig árkokalokkal és számos algyuval megerősíté. Espartero jan. 22ikén még mindegyre Logronoban volt, s Zavala, miután jan. 18iki merénye nem sikerült, folyvást távol tartózkodik Ebro folyamtul.“ A' Quotidienne ismét szellemében rostalgatja e' híreket, s minden egyes körülményt a' trónkövetelő részire törekszik kedvezőn magyarázni, jelesül azt állítván, hogy O' Donnell elfoglalt ugyan Usurbilt, de csak száz harczos elvesztése után, melyt ért, szerinte, a' csekély jelentésű hely épen nem érdemlé meg. — Darab idő óta valamennyi carlosi guerrilla-csapat Alsó-Aragoniából s Valenciából Mancha s Ujeastilia tartományokba kezd nyomulni, miből sokan azt vélik következtethetni, hogy e' ponton fontos hadi munkálat van készülöben. — Leonban az önkénytesek

esapatja fölzendült 's az 1812iki alkotmányt kikiáltván a kormányhatóságtól megtagadta az engedelmességet. —

A N G L I A.

Navy-Islandnak előbbi számunkban érintett elfoglaltatásáról az angolok által, londoni lapok febr. Isejéről következő bővebb részleteket közlenek: „Ujyorki lapokból merített felső-canadai híreink rendkívüli fontosságuk. A lázadók navy-islandi erős fészket elfoglalák a királynő harcossai, 's ezzel, mint reménylhetni véljük, mind a két tartományban tökéletesen véget is vetének már a polgárháborúnak, ugy, hogy mostan csakugyan minden akadály nélkül megkezdhetni a békés kiegyenlítési utat. Navy-Island, hol a zendülők megviharoknak látszó erősségek mögé rejtezenek, kis sziget Niagara zuhatagi fölött. — Helyzete e' folyam közepén, melly Ujyork tartományt Felső-Canadától elválasztja, azon esetre, ha a' zendülők tovább tudják magukat erős állomásukban föntartani, bizonyosan alkalmat vala nyújtandó az egyesült szabad tartományokban létező hőbb érzetű néppártnak mindennemű segélynyújtásra a' zendülők részire 's ez komolyan megrendíthette volna az Anglia 's egyesült tartományok közt fenálló békét, 's valóban történt is már olly eset, melly az egész éjszakamerikai lapvilágot fölzudítá, 's minden esetre komoly következményű lehet. „Caroline“ amerikai gőzös ugyanis, mint látszik, élelmi szereket 's egyéb szükséges erősítéseket szállított a' szabad tartományok partvidékéről Navy-Islandba, 's e' tettet a' határszéli hatóságok épen nem gátolák. A' hajókapitány vallomásából nyilván kiviláglik, hogy „Caroline“ többször közlekedék a' zendülőkkel. Ezt az angol parancsnok megszüntetni akarván, fegyveres dereglyéket küldé a' nevezett gőzös elfoglalására. Történt azonban, hogy vagy a' britt hajónép tulhagott a' kapott paraneson, vagy pedig a' folyam rohanó sebessége ellenállhatlanul magával ragadá a' gőzöst, 's ez visszatartoztathatlanul Niagara zuhatagiban elveszett. Földzeten számos egyesült statusbeli polgár volt, kiket kíváncsiság esalt oda, mivel tanuji akarának lenni az elhatározó esatának. E' kedvetlen hírek a' londoni tőzsércsarnokban tetemesül leszállították a' nyilvános papirosok' böcsét. — Buffalói levél jan. 4ről így írja le az egész történetet: „Uj év napján a' királyné sergei 's néhány britt önkénytes csapat. Macnab ezredes paranesi alatt, a' Chippewa oldalul erős algyuzás közt Navy-Islandra jutván, véres harc után elfoglalák a' szigetet, mintán előbb dec. 30án következő ocsmány tettet követének el: „Caroline“ egyesült tartománybeli gőzöst ugyanis, melly Schlosser (falu Ujyork tartományban) révében horgonyza, fölgyujták 's egyszersmind számos partgártsunkat fölkonzolák. „Caroline“ egyike volt a' legkisebb gőzösöknek, 's az angolok azt költék róla, hogy közlekedési eszközül szolgált a' navy-islandi zendülőknek. A' Navy-Islandon küzdendő harc híre számos kíváncsit gyűjte Schlosser helységbe annyira, hogy sokan a' vendégfogadóban nem kaphatván szállást, „Caroline“ gőzösré mentek éjjelezni. Éjjel tájban öt angol fegyveres dereglye elfoglala a' gőzöst, 's a' legénység minden tekintet 's kimélet nélkül konzolni kezdé a' vendégeket 's amerikai legénységet, folyvást kiáltozva: Nem kell fogoly! Nincs kegyelem! Ne boesássátok el az átkozott zendülőket! A' kapitány ugyan szerencsésül megmenekvék; de bizonyos Durfee nevű kocsist agyonlőttek a' földzeten az angolok, azután pedig fölgyujták a' hajót, a' folyam közepébe hurezolák, 's ott diadalkiáltozások közt az örvény-árba taszíták, melly nyilsebességgel mélyibe temeté a' hajót 's vele mintegy 70—80 éjszakamerikai szabad polgárt. Ez embertelen tett lángokra lobbantá az elégtelenség hamu alatt lappangó tüzét. Durfee temetésin 3ezernél több ember volt jelen. Az utczák fegyveres férfiakról pözsgenek, 's mindenütt csak puskákat 's pisztolyokat láthatni. A' városházban nagyszámu gyűlés volt, mellyben fölszólták a' népet, hogy minden pillanatban kész legyen fegyverragadásra. Egy szerencsét fogtak el épen most, kit gyujtogatásra bérlének a' királyné emberei. A' buffalói pattanyusság égő kanócczal várja a' történéndőket 's minden férfiszemben harc- és boszuvágy ég. Szép hölgyek siránkozva futnak szerte az utczákon szeretteiket gyászolva 's a' férfiak görcsösen szoritgatják magukhoz puskáikat. Ujyork tartomány nyugati részinek egész hadereje talpon álland 48 óra mulva. Az angol királypártiak állépék határainkat 's hidegvérű kegyetlenséggel öldözék le rokoninkat, de nem fogják boszúnkat elkerülhetni. Niagara örökös mennydörgése gyászdalt hangoztat meggyilkolt rokoninkért, 's lelkeik boszút kiáltoznak a' zúgó folyam mélyiből. Más egyesült tartománybeli lapok is hasonló hangon beszélék el az említett undok tettet, 's még azzal toldják, hogy egy, térdém éltéért rimánykodó gyermeket is föbe löttek a' gőzöson, egy másiknak pedig fejét hasíták keresztül; 's mind e' kannibali kegyetlenséget a' törvényes ügy védei, a' királyné zsoldosai vivék véghez. Nemcsak a' lapszerkesztők 's magányos polgárok, hanem már egyes hatóságok is háborut kezdenek rebesgetni Anglia ellen; jelesül az ujyorki kormányzó jelentést tön e' tartomány törvényhozóságának a' történekről, 's többi közt így nyilatkozik: „E' szerint tehát szükséges lesz katonaeót föllállítani polgáraink védelmére 's a' közbéke-föntartásra, míglen az összes egyesült tartománybeli kormánynak alkalma leend hathatósan föllépni ez ügyben.“ Az angol parancsnok (Macnab ezredes) ellenben minden bünt az amerikaiakra törekszik háritani 's tőlük mondja eredetnek a' megtámadást. Egyébiránt abban valamennyi angol kormánylap is egyhangulag megegyezik, hogy e' történet minden esetre igen sajnós és kedvetlen következményekre szolgálhat alkalmul. —

Jan. 29ikén a' parlament mindkét házában egy szerződést olvasának föl Anglia 's Görögország közt, melly szerint e' két hatalmasság hajóji egymás kikötőiben egyéb vámot nem fognak ezentul fizetni, mint mellyre a' hazabeli hajók köteleztettek. Minden révben szabadon consult tarthat a' két szerződő kormány, alattalóji pedig mind a két országban szabad vallásyagorlatul birandnak 's tulajdonukról haláluk után is teljes joggal fognak rendelkezhetni. Egyébiránt e' szerződés 10 évig leend kö-

telező erejű. — Jan. 31ikén Southwark helység radical lakosi nyilvános gyűlést tartván, kérelem-nyujtást hatáznak a' parlamenthez a' parlamentidő-kurítás, titkos szavazás és általános választásjog-kiterjesztés iránt. — A' Globe szerint, darab idő óta ismét gyorsan emelkednek a' vasut-részvények, leginkább pedig a' great-westoni, brighthoni, és southamptoni részvényeket keresik. — Cantoni hírek szerint, 1836iki octob. Isejétől 1837iki aug. 29ikeig Chinából 37,841,466 font theet 's 18 ezer mázsa selymet szállítottak Angliába. — Wolff József, a' híres zsidó-terítő, utolsó nagy utazásából Abyssinián, Arabián, Hindostanon 's Éjszakamerikán keresztül, jan. 28ikán visszaérkezék Cowesbe Wight szigeten. Washingtonban tartózkodtakor több izben beszédet tartott a' congressus tagjai előtt a' terítés szükségéről 's fontosságáról. Levelében, mellyben hazájába visszatértét jelenti, rendkívüli erőfogyásról panaszkodik, 's halálát hatalmas léptekkel véli közelgeni. —

A' felsőház ülése febr. 1sőjén igen füresa tekintetű volt. Alig foglalá el a' lordkancellár szokott helyét a' gyapjuzsákon, 's némelly fötoryk, köztük Shaftesbury, Ashburton, Aberdeen, Beresford, Salisbury, Ellenborough, Strangford 's Redesdale lordok, körülvevén Brougham lordot, huzamos időig kitünő figyelemmel hallgatának élénk beszédire, melly után a' tory oldalt elhagyá a' tudós lord és szokott helyére ült, hol Lansdowne, a' titkos tanács elnöke huzamos ideig suttoga vele, 's a' lordkancellár süker nélkül törekvék esöndet eszközölni 's a' napirendet megkezdeni. Végre esönd lett 's Brougham Roebucktól kérelmet nyujta be, aziránt: hogy ennek szólnia lehessen Canada ügyében a' felsőház sorompí előtt. Lansdowne marq. a' kérelmet teljesíthetőnek vélte, 's Aberdeen l. sem ellenzé azt egészben véve; azt mindazáltal megjegyzé, hogy nézeti szerint Roebuck csak mint magányos ember léphet föl a' ház előtt, de koránsem mint megbizott ügyviselője a' canadai zendülőknek. Egyébiránt azon nap az e' tárgyról vitatásnak nem lett vége. Azután még több kérelmet nyujta be Brougham l. névszerint titkos szavazásért, választásjog-kiterjesztésért, 's leginkább az iránt, hogy minden zsidó, ki Angliában volt szerencsés születetni, egyenlő jogokkal birjon a' többi britt alattvalókkal. — A' Times szerint a' Canada-törvényjavaslat a' felsőházban is igen gyorsan keresztül futandja pályáját, mivel Brougham lordon kívül más ellenzőre bajosan fog találni. Wellington hggel békülni kezdenek a' mostani kormányférfiak, mivel Canada ügyében mindenkép védni törekvék a' kormány eddigi lépteit. — A' Courier szerint Felső-Canadában még most is mintegy 10 ezer főnyinek mondhatni a' zendülők fegyveres erejét. Halifaxból (Uj-Skótzsiából) írják, miszerint az éjszakamerikai gyarmatok védelmére már megérkezék Barbadoesbül az ottani katonaság nélkülözhető része; jövő aprilben 10ezer főnyire szándékozik szaporítani a' canadai sergeket a' ministerség. — Dublinban a' kézműves egyesületek féktelenkedési folyvást növekesznek 's maga O' Connell is alig tud szabadulni durvaságik elől. Jan. 30ikán a' lordmajor elnöklése alatt gyűlést tartának a' józan érzetűek, ezélszerű rendszabályokrul tanácskozandók e' káros egyesületek fékeztetése iránt; szóhoz azonban senki sem jöhet, 's a' gyűlés határozat nélkül volt kénytelen eloszlani, a' kézművesek goromba boszantási közt. O' Connell maga is csak rendőrség ótalma alatt menekheték ki a' terembül. —

Az alsóházban febr. 2ikán Inglis R. következő beszéddel nyitá-meg az ülést: „Két fontos kérdésem van a' külügyministerhez. Kapott e a' kormány hivatalos uton, részletes körülményeket Caroline gőzös elégetéséről, 's meg fogja e' mondani a' háznak a' ns lord, minő helyzetben van most Fox, Anglia követe, Washingtonban az egyesült szabad tartományok iránt? — Palmerston: „Mi „Caroline“ ügyében csupán azt tudjuk, mit Önök mindnyájan olvashatának amerikai lapokból; Foxtul ellenben épen ma kaptunk hivatalos sürgönyöket. Fox jan. 2ikán tudatá Forsyth amerikai külügyi statustitoknokkal, hogy Navy-Islandon amerikai polgároktul segített zendülők tanyáznak, mire Forsyth olly nyájasan felelt, mikép csak várni lehet az egyesült tartományok világszerte ismét böcsületszeretétül, 's minden segédmunkálkodást megígért az angol felsőség föntartása iránt Canadában, memyire t. i. azt a' szoros semleg (neutralitas) szabályi megengedik. Egyébiránt e' tárgyról a' congressusban is több szónek igen kedvezőleg nyilatkozik Anglia iránt. (Tetszés) Lehet ugyan, hogy egyik vagy másik részről történtek olyanok, mit kerülni jobb lett volna; de azért épen ninesen ok hinnünk, hogy ollyasmi esett, mi a' mostani jó 's kedvező viszonyt Anglia 's az egyesült szabad tartományok közt háborítani képes lenne.“ (Tetszés) Russell: „Záradekul még azt toldom a' mondottakhoz, hogy „Caroline“ gőzös ügyében azonnal teljes fölvilágítást adandunk, mihelyt iránta hivatalosan tudósítatni fogunk.“ — A' felsőházban Glenelg l. indítványa a' Canada-törvényjavaslat 2szori fölolvastatása iránt hosszab vitára szolgált alkalmul. — Dec. 28ikán Francis Head hosszu beszéddel nyitá meg Felső-Canada törvényhozó gyűlését, mellyben a' törvényesség győzelmének kikürtölése után az országnak tökéletes nyugalomra tértét jelenté, egyszersmind pedig azon bizalmát fejezé ki, melly szerint az éjszakamerikai egyesült szabad tartományok lakosi, tisztelve kormányuk paranesit, szoroson megtartandják a' semleg törvényeit. Mackenzie ellenben „a' felső-canadai ideigl. kormány nevében,“ fölszóltatást boesáta közre, mellyben Lőrincz folyam torkolatát szabadnak nyilatkoztatja az egész világ kereskedésinek 's tömérdek földbirtokkal kecsgetti azokat, kik a' canadaiakat független-ségi harcukban segitni fogják. — Jan. 30án, mint évnapiján I. Károly király lefejeztetésének (1649) valamennyi londoni színház zárva volt, az egy drurylaneit kivéven, hol híres fényes hangverseny adatek. — Jamaikai hírek szerint az ottani kormányzó, Lionel Smith, elbocsáttatni kíván ez állomásról. Nem rég egy portugál hajót fogtak el Jamaica partvidékün 's 370 fekete rabszolgát, eladásra szántat, leltek rajta. 100 közülök már halva volt 's 17 évesnél egy sem idősb. — Angol lapok telvék részle-

rekkel a fok-partvidéki néger-zendülésről, mely először Elwinában tört ki a hollandi tartományban, hol a kormányzót hat tiszttel együtt kegyetlenül meggyilkolák a bűszült vademberek, Bataviában pedig 40 európai katonára, 60 kézművesre és 40 újoncz esett áldozatul a bűszülöttek rég forralt boszújának. —

N E M E T O R S Z Á G.

Febr. 3án ülték meg Berlinben 25ik évi emlékünnepe az azon világtörténeti fontosságú felszólításnak, melyet a porosz király népéhez intézett. A diesőség azon napjaiból fennmaradt 340 önkényes vőn benne részt, kik most különböző hivatáskörben munkálkodnak. — A' romai közlemények a kölni ügyre nézve még mind egyre kellemetlenek; Bunsen újabb utasításai sokkal szigorubbak az előbbieknél és így a két udvar közüi megszakadás szembetűnőbb. Bunsen szeretné Romát odahagyni, mi aligha teljesülend, mert, az egyházi viszonyokkal igen ismeretes levén, Romában szükséges jelenléte. — Bonnban a' convictorium a' régi lábra visszaállított és a' tanítványok azon leczkéket is hallgatni kötelesek, melyek Hermes oktató tanjaiszerint adatnak elő. Többen ezt tenen vonakodván kiléptek a' convictoriumból.

A M E R I K A

Az egyesült státusok rendes katonasága a' hadi titoknok legújabb hivatalos tudósítása szerint: 1 vezér-őrnagy, 2 osztályos tábornok, 1 tábornok-segéd, 2 főfelügyelő, 1 fő szállásmester, 4 szállásmester, 1 fő éles-tárnok, 2 biztossal, 1 főorvos, 15 orvos és 60 orvossegéd, 1 fő pénztárnok, 15 pénztárnok, 1 fő biztos a' vételeknél, 2 raktár-felügyelő, 15 ezredes, 15 alezredes, 23 őrnagy, 146 kapitány, 336 hadnagy, ezer altiszt, 272 dobos és hangász, 108 kézműves, 5908 közlegény, összesen 7958 férfi, (azaz valamivel több, mint egy nagy német státus városai a' vámszövetség előtt.)

A' houstoni Telegraph részletekben adja elő, mikép fogadja a' texasi congressus mind két kamrája az egyesült státusok ügyviselőjét, Labranchet. Oct. 24én. Wharton, az elnök, beszédet tartta hozzá, melyből e szavak jegyzésre méltók: „Republicánk congressusa nevében és megbízatásból szívemből örvendek Önnek megérkezésén. Önnek hozzánk jövevény nyíltan megismeri, hogy független kormány, és független nép vagyunk. E pillanat éltém legboldogabbika, és a' haza és ifjuság drága emlékezetét költi fel bennem. Örömmel ismérjük meg, hogy azon birodalom, mely nálunk atyai helyt foglal el, volt az első, mely minket, hogy úgy fejezzem ki magam, kéznél fogva vezete a' nagy népesaládba. Iparkodandunk megmutatni, hogy jótéteményekre nem vagyunk méhatlanok. Ez alkalommal azon biztos remény is végtelenüi örömem, hogy mind a' két republica nyelv, vér, eredet és kormány-közösség által századon által a' legtökéletesebb barátság és kölcsönös jótékonyaságu polgári és kereskedési viszonyban álland és ha a' számtalan csillagu zászló lebegtetüi szentséges ótalmtól fölöttünk, azon országhoz esatland bennünket, melyhez természet, nemzeti büszkeség, és azon egy eredet szent emlékének feloldhatatlan kötelei által tartozunk.“ Az egyesült státusok ügyvivője így válaszolt: „Legélelnekbb örömemre szolgál ezen ifju és díszes köztársaságnál szives fogadtatásom. Büszke vagyok, hogy én választattam, Önöknek nyilvánítani Texas függetlensége megismerését az egyesült státusok részéről. Texas zendülése hatalmas tanúság arra, mit tehet a' nép, ha szent jogaiért harcol. A' san jacinto diiszteljes csata elvégzé a' Mexicovai harczot és ma a' szabadság egén új fényes csillag ragyog. A' texasi nép, koszorújának árnyékában majd hosszú és tartós béke jótéit élni fogja. Önök számot tarthatnak részemről a' két ország közöttüi barátság megerősítésére: a' határok közelsége, az érdekek egyenlősége kölcsönös bizalmat és becsülést parancsolnak. Legyen szabad ez alkalommal legmélyebb esudalatomat jelentnem azon hős iránt, ki kormányuk feje, ki bátorsága, vitézsége és honszeretete által e' fő méltóságot méltán megérdemli.“ —

Rio-Janeiroban oct. 15én zárta be a' braziliai gyűlés törvényhozósága 4dik ülését. Ezt Pedro de Araujo Lima ideigleni kormányzó vité véghez H. Pedro császár nevében, és így végzé beszéde: „Nemzetünk méltó képviselői! igazságos, hogy hosszú és fontos munkálatjok után kinyugodjanak. Díszteljes feladásuk végzete után nincs egyéb hátra, minthogy Önök, honjokba visszatérve, polgártársinkat a' rend és szabadság azon szeretetére ösztönözzék, mely Önök tanácskozásit vezérel és biztosíták, miszerint a' kormány egyedüli hővágya atyáink szent hitét, H. Pedro trónját és az ország alkotmányát sértetlenül föntartani.“

M. Herald levelezője Philadelphiatól jan. 2áról azon hírt közli, miszerint Papineau, az egyesült státusokba futtakor, az erdőben éltét veszté. — Arkansas státus parlamentje borzasztó esetnek lőn tanu helye, melyet a' déli lakosok boszú természetű és titkos fegyver-hordás szült. Wilson a' képviselőház elnöke ugyanis megsértetve érezvén magát Anthony követ észrevételei által, kirántott késsel rohanta meg őt és a' nyilvános teremben keresztül dőfé. Az elnök azonnal elfogatott és nevét a' parlament tagjai közül kiörlék. Arkansas népsége igen gyér és e' miatt a' törvény ereje oly csekély. —

Maceyoi sürgöny szerint dec. 3áról Bahiát a' zendülők feladák a' kormánypártiaknak. Uruguay hírek szerint (fővárosa Montevideo) ezen státusban a' zendülés új életre kapott, és az oct. 4diki esatában a' lázadók egyik vezéréit megölték.

Jan. 3án bocsátá az egyesült státusok elnöke a' congressushoz, „Carolina“ gőzös elvételéről és megégetéséről szóló köv. tudósítását: „Az éjszakai határokön ingerültség mellett, mit a' canadai nyugtalanság okozta, félhetünk, hogy sérelmekre okot szolgáltatnak azon vonaloknál, melyek az egyesült státusok birtokit a' brit felségéül elválasztják. Mindent megtevének, mit a' törvény enged és mivel a' canadai határokon esatapok

gyűltek össze, reménylhetünk, hogy nem engedendük az egyesült státusok jogainak valódi megsértését. Fájdalommal kell Önöknek még is nyilvánítanom, hogy jogaink tetemesen megsérültek: ellenségesen, habár csekély időre is, birodalmunkba törtek, mi polgártársinknál azon környekben és az egész határvonalon a' legmélyebb keresültséget szülte és a' már rég uralkodó ingerültséget fő polczra rugtató. Hogy illy és hasonló tettek ismételtetésit lehetőségig kikerüljük, jónak tartám a' polgárkatonaság nagyobb részét e' határvonal őrzésire fordítani. A' congressus elibe terjesztett oklevél mutatja, mily nemü volt a' vétség, és hogy a' fogamatba vett rendszabályok szükségesek. Láthatják abbul Önök, hogy a' tett azonnal az itteni angol követnek tudtára adatott és részünkről minden lépés megtéte, hogy, mielőtt elégtételt kívánánk, az ezen eseményt illető körülményekről legpontosabb tudomásunk legyen.“ Felolvasták ezután az említett oklevelet, melyben Carolina gőzös elvétele és fölégetése, Scott tábornokhoz bocsátott rendelet és Forsyth belügyi titoknok irata az angol követhez foglaltatik. De ez és az ebből származott viták nem oly nemük, hogy a' két státus közöttüi barátságos viszonyok félben szakasztásától lehetne félni.

Az egyesült státusok követházában Evans, mainei követ, az éjszakai határok fontos kérdését tárgyzó törvényezikket hozá javaslatba, miszerint az elnök meghatalmaztatik: küldené a' villongási határra a' topographiai testületet, melléje adva egy biztost és megkivántató segítséget, hogy jelölnek ki a' határvonalat oly módon, miként azt az 1783ki parisi szerződés meghatározza és készítenék szükséges földabroszokat és a' t. Továbbá meghatalmazza ezen törvényezikket az elnököt és felszólítja, hogy az egyesült státusok által viszszafoglalt földrészekben a' szövetséges birodalomtörvényeit hozná dívatba és gondoskodnék fenntartásukról. E' rendszabályok a' kérdéses határvonalat nem döntenek el végkép, hanem csak ideigleni határt állítanak fel, hogy a' birodalom szélén a' rend fenntartassék, és a' határlakosok nyugtalan szelleme fékeztessek. —

Rio-Janeiroból nov. 29eig terjednek a' hírek. A' bahiai zendülést itt már tíz nap óta tudják, a' pénzkelet ugyan először csökkent, de ismét fölemelkedett. A' kereskedés folyvást javul. Pernambuco minden nyugodt vala. Bahiában a' kormánypártiakat az eső gátla a' város ellen közelítésben. Igen számos ezen párt és hatszor erősb, mint a' városban maradt pártos katonaság, mely csak 300 főből áll; a' rendőrségi sereg, mintegy 350 főnyi, elhagyá őket. Az elnök alázatos kifejezésü nyilatkozása, melyben visszatérésre szólítja fel őket, tanúja saját gyöngeségének. Dec. 3án vala szándék megtámodni a' várost. A' san amaroí és piragoí nemzeti őrsereg 3ezer főnyi és igen lelkesült az ifju császár iránt, kinek névnapját tűz-játékkal ünneplék meg. (Későbbi hírek szerint Bahiára dec. 3án lődöztek, és a' lakosság nagyobb része megfutott.)

Buenos-Ayres hírek szerint a' boliviái határokon táborzó két sereg az ellenségeskedést valóban elkezdé. 250 argentiniai lovas, Felipe Heredia tábornok vezéréte alatt, nov. 13án a' boliviáiakat Haunahuaca helységnél megszalasztá. Sok fegyver, ló, öszvér, pogyász jutott a' győzőnek zsákmányul. — Mandaville, brit követ, nov. 6án nyujtotta átál a' kormányszónak Victoria királyné saját kezével irt levelét.

O R O S Z O R S Z Á G.

A' teli ezári palota eléte miatt nevezett vizsgáló biztosság tudósítása oda üt ki, hogy csakugyan Péter termében ütött ki a' tűz; a' légfűtő kályhaeső nem levén levakolva, láng esapott ki a' meleg-ömlésztől, mitül a' száraz padlat és boltozat számos ládával meggyult. — Jan. 8ki ukáz szerint az ujonan alkotott országos javak ministersége létegesítése (organizatioja) megvan; jövő évben kezdendi hatósága köré a' két osztály és több részből álland. Kisselw gyalog sergi tábornokot nevezé ki a' czár ministerré. Czélja ez új ministerségnek a' koronai javak parasztjai sorsát az egész birodalomban szellemileg és anyagilag javítani; e' parasztok száma mind két nemből összesen 21,163,933; adóztatásukban is ezután célirányosabb rendszer fog használtatni, mi által a' birodalom jövedelme jóval szaporuland. — Pétervár népsége mult évben 468,625re ment, közülök 328,719 férfi és 139,906 nember, születet 9832 gyermek, 5240 fiu, 4592 leány. Meghalt: 8469, közülök 5194 férfi, 3275 nember. Koldulás, részegség, és más illy vétek miatt a' rendőrségi fogházban 16,833 ül. 8682 házzal bir. Csak 30 égés történt. 151 görög szertartásu egyház és kápolna van benne.

Odesszából a' hírek jan. 11eig terjednek, az egészségi állapot folyvást kedvező; a' dögveszes kórházban még 10 beteg van. Az odesszai kikötő befagyott és e' miatt a' hajózás megszünt. — Hirlik, hogy Woronzoff gr tábornok, Bessarabia kormányzója, Angolországba utazand rendkívüli követül Victoria királyné koronázatására. — A' pénzügyministerségnél egy terv vagyon, mely szerint a' pénzügyi igazgatás változásokat szenved, sokkal egyszerűbbé tétetik és általa a' kereskedés és ipar növekedni fog.

B E L G I U M.

A' soleilmontí apácza-zárda Charleroinál romjaiból emelkedik. 40 évvel üzetek ki ezélt az apácza ezen lakjokból és közülök azok, kik még életben maradtak, kezökre keríték a' régi épületet és már újonczokat is fogadtak. — A' nagy keleti szabadkőművesek páholya Brüsszelben a' város szegényei közt 5ezer kenyeret és 40ezer kilogramm kőszentet osztatott ki.

GABONAAR. Pest febr. 16án: Tiszta buza 72 — — Rozs: — 33 1/3, 30. Árpá: 32, 30. — Zab: 21, 22 2/3, 21 1/3. Köles 32 — — Köles kása: 90 — — Kukurica: 35 1/3, 33 1/3, 31 1/3.
DUNAVIZALLÁS. Pest febr. 11én: 11° 10' 3" — 12én: 14° 9' 0" — 13án: 14° 7' 9" — 14én: 14° 6' 6" — 15én: 14° 6' 0" — 16án: 14° 5' 3" — 17én: 14° 4' 9"